

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Н. І. Білан
М. М. Нетреба

Організація роботи прес-служб

Навчальний посібник

УДК 070(075.8)

ББК 76.01я73

О61

Рецензенти:

д-р політ. наук, проф. С. А. Макаренко,
д-р політ. наук, проф. О. Л. Порфімович

*Рекомендовано до друку
вченою радою інституту журналістики
(протокол № 13 від 29 червня 2013 року)*

*Ухвалено науково-методичною радою
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
10 квітня 2014 року*

Білан Н. І.

О61 Організація роботи прес-служб : навч. посіб. / Білан Н. І.,
Нетреба М. М. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський
університет", 2015. – 304 с.

ISBN 978-966-439-822-7

Зроблено спробу розкрити концептуально-теоретичну та практично-прикладну діяльність функціонування паблік рілейшнз. Розкрито методи, прийоми, канали та форми комунікації у демократичному суспільстві.

Для студентів вищих навчальних закладів та тих, хто цікавиться зв'язками із громадськістю, особливостями роботи прес-служб тощо.

УДК 070(075.8)

ББК 76.01я73

ISBN 978-966-439-822-7

© Білан Н. І., Нетреба М. М., 2015
© Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
ВПЦ "Київський університет", 2015

ВСТУП

Сучасний етап розвитку інформаційного суспільства характеризується революційними змінами у сфері комунікацій, які обумовлені економічними, соціальними та культурними факторами.

Інформація набула нового ціннісного статусу, перетворившись в один із основних ресурсів, що привело до змін, які стосуються основ соціальної структури, соціальних інститутів та процесів у суспільстві.

Комунікативні процеси, з одного боку, які пронизують усю систему взаємовідносин соціальних суб'єктів, впливають більш помітно на соціальні процеси, що відбуваються в суспільстві, на діяльність соціальних інститутів і соціальну структуру. З іншого боку, змінюється ставлення людей до інформації, яку вони сприймають, зростає опірність переконливому впливу масової комунікації, що спонукає спеціалістів у галузі комунікативних технологій шукати нові засоби впливу.

Мета дисципліни «Професійна підготовка: організація роботи прес-служб» – з'ясувати й осмислити основні поняття комунікаційних технологій, охарактеризувати основні типи прес-служб, їхню структуру, охарактеризувати технології «подієвої комунікації» у роботі прес-служб, з'ясувати роль прес-служб у структурі паблік рілейшнз.

Завдання — надати майбутнім фахівцям знання про роль прес-служб та служб зв'язків із громадськістю у сучасному світі; надати студентам знання, вміння та досвід роботи у прес-службах і службах зв'язків із громадськістю та навички написання інформаційних матеріалів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має:

знати: роль прес-служб у структурі урядових підрозділів; принципи діяльності та функції прес-служб; управління діяльні-

стю прес-служб; різновиди прес-посередницьких підрозділів; спеціальні заходи прес-служби: прес-конференція, брифінг, презентація, прес-тур; правила роботи із ЗМІ;

уміти: визначати роль прес-служб у структурі урядових підрозділів; проводити прес-конференції, «круглі столи», брифінги, презентації тощо; готувати інформаційно-аналітичні матеріали для ЗМІ: прес-реліз, інформаційні повідомлення, офіційну заяву; синтезувати знання з різних сфер науково-практичної діяльності з метою підготовки й написання інформаційних та аналітичних матеріалів; користуватися конкретними методиками й методами обробки інформаційних потоків, збору матеріалу та підготовки публікацій; застосувати набуті знання у повсякденній практиці зі збору і обробки інформації про політичні події; визначати роль інформаційних агенцій у системі міжнародних відносин.

Місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі спеціальності. Курс «Професійна підготовка: організація роботи прес-служби» є професійно-орієнтованою дисципліною освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-професійним рівнем «Бакалавр» для студентів відділення «Реклама та зв'язки із громадськістю». Пропонований обсяг курсу знайомить студентів з основними принципами діяльності та функціями прес-служб.

Зв'язок з іншими дисциплінами. Предмет є одним із базових для спеціальності «Реклама і зв'язки із громадськістю» та складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр», а також допоміжною базою для вивчення таких спеціальних дисциплін, як «Історія реклами та ПР», «Організація ПР і рекламної діяльності».

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	3
Розділ 1. ПРЕС-СЛУЖБИ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН	5
1.1. Становлення public relations та прес-служб	5
1.2. Прес-служби у структурі public relations	12
1.3. Прес-служби в системі комунікації	15
1.4. Принципи діяльності та функції прес-служб	26
1.5. Керівник прес-служби, прес-секретар, речник та їхні функції	31
1.6. Робота прес-служби із критичними матеріалами засо- бів масової інформації	39
Висновки до 1 розділу	42
Контрольні запитання	43
Література	44
Розділ 2. СТРУКТУРА ТА ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ ПРЕС СЛУЖБИ	47
2.1. Класифікація сучасних прес-служб	47
2.2. Структура та принципи організації сучасної прес- служби	51
2.3. Діяльність прес-служб органів державної влади та уп- равління	58
2.4. Діяльність прес-служб у бізнес-структурах	104
2.5. Діяльність прес-служб громадських організацій	111
2.6. Діяльність прес-служб вищих навчальних закладів	118
Висновки до 2 розділу	129
Контрольні запитання	131
Література	131
Розділ 3. ПРАВОВІ ТА ЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ПРЕС-СЛУЖБ	134
3.1. Законодавча база функціонування прес-служб	134
3.2. Роль прес-служби в забезпеченні права журналістів на пошук та доступ до інформації	154

3.3. Практика організації акредитації журналістів при прес-службі	164
3.4. Етичні принципи роботи прес-служби	174
Висновки до 3 розділу	183
Контрольні запитання	184
Література	185

Розділ 4. ІНФОРМАЦІЙНА ПРОДУКЦІЯ ПРЕС-СЛУЖБ 186

4.1. Оперативно-новинні жанри	191
4.2. Дослідницько-новинні жанри	215
4.3. Фактологічні жанри	219
4.4. Дослідницькі жанри	228
4.5. Образно-новинні жанри	234
4.6. Комбіновані PR-тексти	238
4.7. Медіатексти	241
4.8. Іміджеві, службові та корпоративні документи прес-служби	250
Висновки до 4 розділу	254
Контрольні запитання	255
Література	255

Розділ 5. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ ЗА УЧАСТЮ ЗМІ 257

5.1. Система взаємодії прес-служб із представниками засобів масової інформації	257
5.2. Технології «подієвої комунікації» у роботі прес-служб	270
5.3. Основні правила проведення прес-конференцій	273
5.4. Брифінг	286
5.5. Прес-тур як інформаційний захід для преси	289
5.6. Презентація	292
5.7. Подія як обов'язковий елемент діяльності з організації громадських зв'язків	295
Висновки до 5 розділу	299
Контрольні запитання	300
Література	300